

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

**УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГНИНГ
МАЛАКА ТАВСИФНОМАСИ**

Тошкент-2020

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГНИНГ
МАЛАКА ТАВСИФНОМАСИ
(5111000– «ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМИ» (5510100 – «ДАВОЛАШ
ИШИ»))

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил
“08” 09 даги 236 -сонли буйруғининг 5 иловаси билан тасдиқланган

ТУЗУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги

МУНДАРИЖА

1.	Умумий қоидалар	5
1.1	Ушбу малака тавсифномаси давлат меъёрий ҳужжати бўлиб, қуйидагилар асосида тузилган	5
1.2	5111000 – ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМИ (5510100 – «ДАВОЛАШ ИШИ») таълим йўналиши Умумий амалиёт шифокори ва педагоги бўйича малака тавсифномаси давлат меъёрий ҳужжати бўлиб, қуйидагиларни белгилайди	7
1.3	Ушбу малака тавсифномаси мўлжалланган	7
1.4	Умумий амалиёт шифокори ва педагог малака тавсифномаси ишлатилади	7
1.5	Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг касбий тайинланиши ва иш фаолиятининг шарт-шароитлари	8
2.0	Аҳоли саломатлигини сақлаш ва касалликларнинг олдини олишда (профилактикасида) <i>Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг ўрни</i>	8
2.1	Умумий амалиёт шифокори ва педагог билими	8
2.2	Умумий амалиёт шифокори ва педагог кўникмаси	9
2.3	Асосий назарий билимлар Умумий амалиёт шифокори ва педагог билиши керак	10
3	Аҳоли саломатлигини сақлаш ва касалликларнинг олдини олишда (профилактикасида) <i>Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг ўрни</i>	10
3.1	Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг мажбуриятлари	10
4.	Соғлиқни сақлаш бирламчи тизимида кўрсатиладиган тиббий ёрдам ҳажми	12
4.1	Кўрсатиладиган <i>тиббий ёрдам</i> даражасига кўра Умумий амалиёт шифокорива педагог томонидан бажариладиган фаолият	12
4.2	(даволаш профилактика, диагностика ва ҳ.к.) тадбирларини ўтказилиши кўзда тутилган касалликлар рўйхати	13
5.	Умумий амалиёт шифокори ва педагог эга бўлиши шарт амалий кўникмалар Умумий амалиёт шифокори ва педагог қуйидаги амалий кўникмаларга эга бўлиши керак	28
6.	Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг муносабатларига кўйилган талаблар Беморларга нисбатан Умумий амалиёт шифокори ва педагог томонидан кўрсатиладиган муносабат	32
7.	Узлуксиз касбий таълим ва Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг аттестацияси	33

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

Ўзбекистон Республикасида замонавий соғлиқни сақлаш тизимини яратишда энг муҳим устувор йўналиш бу аҳолига бирламчи тиббий-профилактика хизматларининг кенг имкониятлари, ўз вақтида ва юқори сифатини таъминлашдир. Шу мақсадда ташкил этилган қишлоқ врачлик пунктлари, қишлоқ оилавий поликлиникалари, оилавий поликлиникалар, тез тиббий ёрдам станциялари ва шошилиш тиббий ёрдам муассасалари маълум даражада кўп муаммоларни ҳал қилишга ёрдам берди. Бугунги кунда аҳоли саломатлиги учун патронаж тизимида, айниқса, умумий амалиёт шифокори бевосита жалб қилинган қишлоқ жойларида сифатли яхшилаш талаб этилади.

Малака тавсифномаси - бу мутахассиснинг шахси ва касбий компетенциясига қўйиладиган умумлаштирилган талабларни белгилайдиган давлат ҳужжати. Бу касбий тайёргарликни талаб қиладиган муайян ишларни бажариш учун тиббиёт ходимининг шахсий салоҳияти модели.

Замонавий талабларга жавоб берадиган мутахассисларни тайёрлаш учун умумий амалиёт шифокорининг ушбу малака тавсифномаси асосий ҳужжатдир.

Малакавий тавсиф умумий умумийликни, умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) ўқитиш ва ишлаганга қўйиладиган талабларни тартибга солишни (бирлаштирилишини) таъминлайди.

1.1. Ушбу малака тавсифномаси давлат меъёрий ҳужжати бўлиб, қуйидагилар асосида тузилган:

Малака тавсифи Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг тайёргарлиги ва фаолиятига бирлаштирилган, тизимлаштирилган талабларни таъминлайди.

Бу малака тавсифи Давлат меъёрий ҳужжати қуйидагилар асосида ишлаб чиқилган:

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонуни ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 13 сентябрдаги 718-сонли “Тиббий хизматларнинг сифатини яхшилаш, тиббий кадрлар тайёрлашни янада такомиллаштириш учун бирламчи тиббий-санитария ёрдамида кўрилаётган профилактика чораларининг самарадорлиги учун жавобгарликни ошириш тўғрисида”ги қарори.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 26.02.2018-йил 125-сонли “Соғлиқни сақлаш муассасалари ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тизимини бошқариш ва ташкил этиш бўйича давлат талаблари” буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 16 мартдаги “Шошилиш тиббий ёрдам тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4985-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 7 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш тизимини тубдан

такомиллаштириш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-5590-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 мартдаги “Ўзбекистон Республикасининг бирламчи соғлиқни сақлаш муассасалари фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-2857-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-2956-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт тармоқлари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тиббий ва фармацевтик таълим ва фан тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 6 майдаги ПҚ-4310-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 сентябрдаги “Тиббий кадрлар тайёрлашни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 769-сонли қарори.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил 12 августдаги “Тиббиёт ва фармацевтика олий ва ўрта махсус касб ҳунар таълим муассасаларида таълим жараёнини ташкил этиш бўйича меъёрий ҳужжатларни янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 209-сонли буйруғи.

2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 25 июлдаги “Коронавирус пандемиясини юмшатиш, аҳолининг санитария-эпидемиологик осойишталиги ва саломатлигини сақлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-6035-сонли фармони.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 декабрдаги “Юқумли бўлмаган касалликлар профилактикаси, соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш ва аҳолининг жисмоний фаоллиги даражасини ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-4063 – сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 7 апрелдаги ПҚ-4666-сонли “Тиббий-санитария соҳасида кадрларни тайёрлаш ва узлуксиз касбий ривожлантиришнинг мутлақо янги тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори;

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил 21 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 7 апрелдаги

ПҚ-4666-сонли “Тиббий-санитария соҳасида кадрларни тайёрлаш ва узлуксиз касбий ривожлантиришнинг мутлақо янги тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ижросини таъминлаш ҳақида”ги 125-сонли буйруғи;

1.2. 5111000 – ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМИ (5510100 – «ДАВОЛАШ ИШИ») таълим йўналиши Умумий амалиёт шифокори ва педагог бўйича малака тавсифномаси давлат меъёрий ҳужжати бўлиб, қуйидагиларни белгилайди:

- касбий тайинланиш, умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) фаолиятининг асосий қоидалари ва шартлари;
- умумий амалиёт шифокори (оила шифокори) учун малака талаблари;
- умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) нинг сертификатига кўйиладиган талаблар;
- тиббий олий ўқув юртлари, соғлиқни сақлаш органларининг умумий амалиёт шифокорларини ўқитиш ва улардан фойдаланиш сифати учун жавобгарлиги

1.3. Ушбу малака тавсифномаси мўлжалланган:

- тиббий академия, институтлар ва уларнинг филиаллари, соғлиқни сақлаш органлари (ҚВП, ССП, қўшма корхона, тез тиббий ёрдам станциялари);
- соғлиқни сақлаш органлари;
- ушбу мутахассиснинг меҳнатидан фойдаланадиган вазирликлар, идоралар, корхоналар (муассасалар ва ташкилотлар);
- соғлиқни сақлашнинг маҳаллий органлари;
- тиббий муассасалар;
- тиббий бирлашмалар.

1.4. Умумий амалиёт шифокори ва педагог малака тавсифномаси ишлатилади:

- умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) учун машғулотлар мақсади ва мазмуни;
- умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) нинг касбий билим ва кўникмалар даражаси;
- тиббий ва тиббий-ижтимоий ёрдамнинг кафолатланган ҳажми.

кафолатланади:

- умумий амалиёт шифокорларини ўқитиш ва тематик такомиллаштириш дастурлари;
- таълимнинг турли босқичларида талабалар ва шифокорлар тайёрлаш сифатини баҳолаш мезонлари;
- умумий амалиёт шифокорларини сертификатлаш учун стандарт талаблар;
- беморларни текшириш, даволаш, реабилитация қилиш, кузатув стандартлари.

ташқиллаштирилади:

- жараённи ўрганиш;
- тиббий олий ўқув юртларига даъвогарларни касбий йўналтириш.

ўтказилади:

- битирувчиларни сертификатлаш.

хужжатлаштирилади:

- муассасалар ва ташкилотлар билан умумий амалиёт шифокорларини ўқитиш учун тўғридан-тўғри шартнома-буюртмалар;

- умумий амалиёт шифокорини ёллашда маҳаллий ҳокимият билан тузилган меҳнат шартномалари.

Малака тавсифномаси, умумий амалиёт шифокорларини (оилавий шифокорлар) тайёрлаш учун кафолатланган касбий минимумни акс еттирувчи давлат томонидан тартибга солинадиган талаблар билан бир қаторда, мутахассиснинг буюртмачи ташкилотларининг ўзига хос шароитида, маълум бир университет битирувчиларини тайёрлаш даражасига қўйиладиган малака талабларининг минтақавий ва тармоқ хусусиятларини ўз ичига олиши мумкин.

1.5. Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг касбий тайинланиши ва иш фаолиятининг шарт-шароитлари:

Умумий амалиёт шифокори ва педагог – касбий тайинланиш, умумий амалиёт шифокори (оилавий шифокор) малакали мутахассис ҳисобланади ва аҳолининг даволаш касалликларини ташхислаш, даволаш чора-тадбирларини олиб бориш учун етарли назарий билим ва амалий кўникмаларга эга бўлиши талаб этилади.

Умумий амалиёт шифокори ва педагог - умумий амалиёт шифокори (оила шифокори) аҳолининг соғлиқни сақлаш соҳасида ўз профессионал фаолиятини Соғлиқни сақлаш вазирлигининг тиббий-профилактика муассасаларининг тегишли йўналиш бўғинларида олиб боради:

- Вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказлари, касалхоналар, Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази ва филиаллари;

- Соғлиқни сақлаш тизимидаги муассасалар, юқори тиббий маълумотли мутахассис лавозимларининг намунавий номенклатураларида назарда тутилган тегишли лавозимларда **5111000 – Профессional таълими (5510100 – «даволаш иши»)** умумий амалиёт шифокори ва педагог;

- соғлиқни сақлаш ташкилотлари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, **5111000 – Профессional таълими (5510100 – «даволаш иши»)** Умумий амалиёт шифокори ва педагог лавозимида ишлайдилар.

2. УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГГА МАЛАКА ТАВСИФНОМАСИ

2.1. Умумий амалиёт шифокори ва педагогбилими:

- соғлиқни сақлаш, соғлиқни сақлашни бошқариш соҳасидаги Ўзбекистон Республикаси қонунчилигининг асослари, тиббиёт ходимларининг

жавобгарлиги, уларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари; Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари;

- турли касалликларнинг биологик ва патологик жараёнларининг сабаблари, ривожланиш механизмлари ва намоён бўлишларини билиш;

- профилактика, гиёҳванд бўлмаган ва турли касалликларни даволаш усуллари

- мамлакат таълим тизимини ривожлантиришнинг устувор ёъналишлари;

- мамлакатнинг таълим фаолиятини тартибга солувчи қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари;

- ўқув дастурларининг мазмуни ва ўқитиладиган фан бўйича машғулотларни ташкил этиш тамойиллари;

- асосий технологик жараёнлар ва ўқув юртида ўқитиш профилига, шунингдек иқтисодиёт асосларига, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқаришга мувофиқ мутахассислик ташкилотларидаги лавозимларда ишлаш усуллари;

- педагогика, физиология, психология ва касбий ўқитиш усуллари;

- талабаларни ўқитишнинг замонавий шакллари ва усуллари; меҳнат қонунчилигининг асослари; таълим тизимларини бошқариш назарияси ва услублари; самарали, табақалаштирилган ўқитишнинг замонавий педагогик технологиялари, ваколатли ёндашувни амалга ошириш, ўқишни ривожлантириш;

- ишонтириш усуллари, ўз позитсиясини тасдиқлаш, турли ёшдаги ўқувчилар, уларнинг ота-оналари (уларнинг ўрнини босадиган шахслар), ишдаги ҳамкасблари билан алоқа ўрнатиш;

- зиддиятли вазиятларнинг сабабларини ташхислаш технологиялари, уларнинг олдини олиш ва бартараф этиш.

2.2. Умумий амалиёт шифокори ва педагогкўникмаси:

- инсоннинг ҳаёти жараёнида унинг физиологик функцияларини шакллантириш ва тартибга солиш нақшларини баҳолаш ва тушунтириш;

- ратсионал фармакотерапия учун далилларга асосланган дори терапияси тамойилларидан фойдаланиш, фармакотерапия самарадорлиги ва хавфсизлигини назорат қилиш;

- касалликларнинг ривожланишининг олдини олиш учун санитария-маърифий ишларни олиб бориш;

- касалликларнинг эрта ва яширин шаклларини ва хавф омилларини аниқлашга қаратилган профилактика ишларини олиб бориш;

- малака тавсифлари талабларига жавоб берадиган ҳажмда ўз вақтида ташхис қўйиш, туғруқдан олдинги тиббий ёрдам, даволаш ва реабилитация тадбирларини ўтказиш;

- эмлаш;

- тиббий ҳужжатларнинг бухгалтерия ҳисоботи ва ҳисобот шаклларини юритиш;

- мутахассислиги бўйича илмий тадқиқотлар олиб бориш;

- давлат таълим стандартлари талабларига мувофиқ талабаларни ўқитиш;
- ўқитишнинг энг самарали шакллари, усуллари ва воситаларидан, янги таълим технологияларидан, шу жумладан ахборотдан фойдаланган ҳолда мустақил ишларни, яққа тартибдаги ўқув ёъналишларини (дастурларини) ташкил этиш ва назорат қилиш;
- ўқувчиларнинг шахсияти, истеъдоди ва қобилиятини ривожлантириш, уларнинг умумий маданиятини шакллантириш, тарбиясида ижтимоий соҳани кенгайтириш;
- талабаларни билимларни ўзлаштириш, ко'никмаларни эгаллаш, олинган кўникмаларни қўллаш, ижодий фаолият тажрибасини ривожлантириш, билимга қизиқиш, ахборот ва компьютер технологияларидан фойдаланган ҳолда ўқувчиларни фанларни (фанларни, курсларни) ўқитиш самарадорлигини баҳолаш;
- Ахборот-коммуникатсия технологиялари нуктаи назаридан замонавий баҳолаш усулларидан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнига назорат-баҳолаш ишларини амалга ошириш.

2.3. Асосий назарий билимлар

Умумий амалиёт шифокори ва педагогбилиши керак:

- энг кўп учрайдиган касалликларнинг олдини олиш принциплари ва усулларига эга бўлиши;
- анамнезни касбий йиғиш ва беморларни текшириш;
- режа тузиш ва лаборатория ва инструментал текшириш усулларининг маълумотларини талқин қилиш;
- 10-Халқаро тасниф талабларига мувофиқ дастлабки ва клиник ташхисни шакллантириш;
- касалхонага қадар бўлган даврда шошилиш ва тезкор ёрдам кўрсатиш бўйича жараёнлар ва манипулясияларни амалга ошириш;
- терапевтик ва жарроҳлик профилининг тиббий манипулясияларини ўтказиш;
- "Далилларга асосланган тиббиёт" нинг асосий принципларини қўллаш;
- вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик экспертизасини ўтказиш;
- педагогик фаолиятда ёъналиш, академик, истикболли, сафарбарлик, ташкилий, коммуникатив, гностик, дидактик, конструктив, конструктив-операция ва амалий кўникмаларни қўллаш.

3. АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ САҚЛАШ ВА КАСАЛЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШДА (ПРОФИЛАКТИКАСИДА) УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГНИНГ ЎРНИ

3.1. Умумий амалиёт шифокори ва педагогнинг мажбуриятлари:

Умумий амалиёт шифокорининг асосий йўналиши - жамоат соғлиғининг олдини олиш ва химоя қилиш. Умумий амалиёт шифокори тайинланган контингентнинг демографик ва тиббий-ижтимоий хусусиятларини билиши керак.

Умумий амалиёт шифокорининг қуйидаги функционал мажбуриятлари рўйхати СВП / ССП ва СП шароитида, маҳаллаларда, ўқув муассасаларида, болалар боғчаларида ва уйда амалга оширилади:

- аҳолининг тиббий саводхонлигини ошириш;
- соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш ва амалга ошириш (жисмоний тарбия, спорт, мувозанатли овқатланиш, шахсий гигиена қоидаларига риоя қилиш ва бошқалар);
- чекиш, гиёҳвандлик, спиртли ичимликларни истеъмол қилиш ва бошқа хавф омилларига қарши курашиш;
- жароҳатлар, бахтсиз ҳодисалар, заҳарланишнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;
- оилани режалаштириш, оилавий ҳаётнинг ижтимоий, тиббий-генетик ва тиббий-жинсий жиҳатлари, контрацепция бўйича маслаҳатлар бериш;
- ҳомиладорликни ташхислаш, унинг боришини кузатиш, соматик патологияни аниқлаш ва даволаш, туғруқ учун профилактика;
- ҳомиладорлик ва туғиш учун қарши кўрсатмаларни аниқлаш, зарурат туғилганда ҳомиладорликни тўхтатиш, туғруқдан кейинги даврда аёлларни реабилитация қилиш;
- болаларни кўкрак сути билан боқиш, тарбиялаш, тоблаш ва мактабгача таълим муассасаларига қабул қилишга тайёрлаш;
- санитария-эпидемиология назорати вакиллари билан биргаликда иммунопрофилактика ўтказиш, тиббий муассасаларда ва инфекция ўчоқларида эпидемияга қарши тадбирларни ташкил этиш;
- даволаш муассасалари мутахассисларини жалб қилган ҳолда диагностика, тиббий-соғломлаштириш ва реабилитация тадбирларини ўтказиш;
- Хавф омилларини, касалликларнинг эрта ва яширин шаклларини аниқлаш бўйича ишларни олиб бориш, уларнинг беморнинг соғлиғига таъсирини камайтиришга ёрдам бериш;
- ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалиги ва бошқа ташкилотларда ишчиларни профилактик кўрикдан ўтказиш ва ташкил этиш;
- сурункали касалликлари бўлган беморларни диспансер кузатуvidан ўтказиш;
- Аҳоли учун тиббий мактаблар ташкил этиш (нафас олиш, юрак-қон томир, эндокрин ва бошқа тизим касалликлари билан);
- сил, юқумли, тери-таносил ва онкологик касалликларнинг олдини олиш ва барвақт аниқлаш бўйича тадбирларни ўтказиш;
- гиёҳванд моддалардан оқилона фойдаланиш ва даволашнинг алтернатив усулларини мониторинг қилиш;
- Беморларнинг вақтинча ногиронлиги бўйича экспертизаси, ВТЕКга мурожаат қилиш, ишга жойлашиш кўрсаткичларини аниқлаш, меҳнатни осон шароитларига ўтказиш, санаторий-даволаниш;

Беморларнинг соғлиги ва ёш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда тиббий ва психологик ёрдамни ташкиллаштириш;

Бириктирилган аҳолининг саломатлик ҳолати таҳлили, бухгалтерия ҳисоботи ва тиббий ҳужжатларнинг юритилиши;

• ёлғиз, кекса, ногирон ва сурункали касалликларга чалинган беморларга ёрдам кўрсатишни ташкил этишда ижтимоий ҳимоя органлари ва бошқа хизматларнинг иштироки;

• УАШ уларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, шунингдек, беморларнинг ҳуқуқлари ҳақида хабардор бўлиши керак.

4. СОҒЛИКНИ САҚЛАШ БИРЛАМЧИ ТИЗИМИДА КўРСАТИЛАДИГАН ТИББИЙ ЁРДАМ ҲАЖМИ

4.1. Кўрсатиладиган тиббий ёрдам даражасига кўра Умумий амалиёт шифокори ва педагогтомонидан бажариладиган фаолият:

- профилактика фаолияти (бирламчи, иккиламчи ва х.к.):

- ахолисаломатлигини ҳимоя қилиш, скрининг, эмлаш, санитария-оқартув ва эпидемияга қарши ишларни вақтида олиб бориш;

- таъхисга оид фаолияти:

- клиник ва инструментал - лаборатория тадқиқот усуллари асосида болаларга касаллик ва патологик ҳолатига замонавий клиник ва лаборатор текширувлар асосида таъхис қўйиш;

- даволаш фаолияти:

- шошилиш ҳолатларида мутахассис сифатида бирламчи ёрдам кўрсатиш;
- ўз вақтида сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш;
- оғир ҳолатларни аниқлаб стационарга госпитализация қилиш;
- таъсири исботланган дори-дармонлар билан даволаш, уларни фармакологик ва ножўя хусусиятларни билиш;

- реабилитацияга оид фаолияти:

- сурункали касалликлар билан оғирган беморларга реабилитация тадбирларини ўтказиш;
- реабилитацияга муҳтож бўлган беморларга даволаш учун жисмоний тарбия, физиотерапия ва ноънанавий терапия усуллари (игна рефлекс терапия, фитотерапия, гомеопатия) воситаларидан фойдаланиш; ва бошқалар;

- психолого-педагогик фаолияти:

- аҳоли орасида умумий гигиена тўғрисида суҳбатлар, психо-профилактик дарслар олиб бориш;
- алкоғолизм, наркомания, чекишни олдини олиш учун чора-тадбирлар олиб бориш;
- критик вазиятларда психологик ёрдам кўрсатиш;

- ташкилий-бошқарув фаолияти:

- бирламчи бўғинларда тиббий ходимларнинг меҳнатини ташкил этиш, функционал мажбуриятларни ва уларни амалга оширишнинг оптимал алгоритминини аниқлаш;
- меҳнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизлик техникаси бўйича тадбирларни уюштириш, касбий касалликларни профилактика қилиш, экология хавфсизлигига амал қилиш ва уни таъминлаш устидан назорат қилиш;

- бирламчи бўғинларда ҳисоб юритиш-ҳисобот бериш бўйича тиббий ҳужжатларни юритиш;
- ногиронларни экспертизадан ўтказиш;
- бирламчи бўғинларда болаларга даволаш-диагностика ва реабилитация-профилактика ёрдами кўрсатиш сифатини назорат қилиш;
- иш бўйича ёзишмалар (хизматдаги хатлар, таҳлилий материаллар, хатлар)ни юритиш;

4.2. Даволаш, профилактика, диагностик ва бошқатадбирларнинг ўтказилиши кўзда тутилган касалликлар рўйхати:

Тақдим этилган касалликлар ва касалликларнинг рўйхати турли ёшдаги (болалар, катталар, қариялар ва қарияларда) ва ҳомиладор аёлларда курснинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда кўриб чиқилиши керак.

1.ШОШИЛИНЧ ЁРДАМ

1. Қуйидаги касалликларга эрта ташҳис қўйиш, шифохонагача ёрдам:

- Хушдан кетиш
- Анафилактик реакция
- Гипертермия
- Фебрил (гипертермик) хуружлар
- Барқарор бўлмаган стенокардия
- I-даражали гипертензив криз
- Бронхиал астма хуружи
- Истерик реакциялар
- Ташқи ва кўп бўлмаган қон кетиш
- Ўткир эшакеми
- Алкоголдан ўткир заҳарланишнинг енгил ва ўртача оғирлик даражаси
- Ҳашаротлар, ҳайвонлар ва илонларнинг чақиши
- Эпилептик хурух
- Юзаки бегона жисм ва конъюнктивани зарарланиши
- Ташқи эшитиш канали ва бурунда бегона жисм
- Ҳар қандай даражадаги совуқ ва иссиқ уриши
- Сохта круп (енгил ларинго-трахеит)
- Ўткир сийдик тутилиши
- Ичак коликаси
- Гепатик колик
- Буйрак коликаси
- Кўкаришлар ва юзаки тери яралари
- Ҳаддан ташқари исиб кетиш
- Фимоз
- Ўткир психозлар, эпилептик ҳолат, алкогольдан алжираш
- Чиққан жойлар, жароҳатлар, синган жойлар
- Ички аъзоларнинг шикастланиши.
- Мия шикастланиши.

- Септик ҳолатлар
- Қон кетиши (назофарингеал, ўпка, қизилўнгач, ошқозон-ичак, буйрак, бачадон)
- Электротравма, чўкиш, осиш
- Ўткир экзоген захарланиш (захарланиш) ва гиёхванд моддаларни ҳаддан ташқари ошириб юбориш
- Преагонал ва агонал ҳолатлар,
- Клиник ўлим.

2. Шошилиш ёки ихтисослашган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва топ мутахассисларга маслаҳат бериш ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, олдин шифохонагача биринчи тиббий ёрдам кўрсатган беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Кома (гипогликемик, гипергликемик, жигар, уремик, неврологик), мия шиши, преэклампсия, эклампсия.
- Коллапс, шок (гиповолемик, қайта тақсимловчи, кардиоген ва обструктив).
- Ўткир нафас етишмовчилиги, ларингоспазм, бронхоспазм, ларингеал шиш, астматик ҳолат, бронхо-обструктив синдром, пневмоторакс, асфиксия
- Пароксизмал тахикардия
- Морган-Адамс-Стокс синдроми
- Миокард инфаркти
- Юрак астмаси, ўпка шиши
- 2-даражали гипертензив криз, тиреотоксик криз
- Мия қон айланишининг ўткир бузилиши (ишемик, гемorragик, вақтинчалик ишемик хуруж)
- Ўткир қорин
- Квинке шиши, Лайелл синдроми, анафилактик шок
- Тромбоэмболик синдром, тарқалган томир ичи синдроми, гомологик қон синдроми
- Юқори нафас йўллариининг бегона жисмлари
- Глаукоманинг ўткир ҳолати
- Ўткир буйрак етишмовчилиги. Анурия. Олигурия.

2. НАФАС ОЛИШ АЪЗОЛАРИНИНГ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- ОРВИ, ўткир фарингит
- Ўткир трахеит
- Ўткир бронхит
- Сурункали обструктив бўлмаган бронхит
- Пневмония (шифохонадан ташқари ва нозокомиал, енгил кечиши)
- Бронхиал астма (I-II босқич)
- ЎСОК I-II даражали (А, Б гуруҳи)

- Бронхоэктаз (енгил кечиши)
 - Сурункали нафас этишмовчилиги (I даража)
- 2. Шошилинч ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, эрта диагностика ва шифохонага чадастлабки тиббий ёрдам, тадқиқотлар ўтказиш, беморни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:**
- Сурункали обструктив бронхит, бронхиолит
 - Бронхиал астма (III-IV босқич)
 - ЎСОК III-IV даражали (С, Д гуруҳи)
 - Пневмония (шифохонадан ташқари ва нозокомиал, ўртача ва оғир кечиши)
 - Бронхоэктаз (ўртача ва оғир кечиши)
 - Пневмокониоз
 - Плевритлар
 - Сурункали ўпка юраги
 - Ўпка эмфиземаси, пневмосклероз
 - Ўпка абцесси ва гангрена

3. ЮРАК ҚОН ТОМИР ТИЗИМ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонага ча даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Артериал гипертензия (гипертензия, II ва III хавф)
- Атеросклероз
- ЮИК: Стабил стенокардия I-II ФС.
- ЮИК: постинфаркт кардиосклероз
- Миокардит (енгил кечиши)
- Аритмия (синусли тахикардия, синусли брадикардия, нодир монотоп экстрасистолия)
- Сурункали юрак этишмовчилиги I-II А даража.

2. Шошилинч ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Аритмиянинг хавфли турлари (экстрасистолия, пароксизмал тахикардия, хилпилловчи аритмия, синус тугунининг заифлиги, юрак стимуляторининг қўчиши, блокада ва бошқалар).
- Артериал гипертензия (гипертензия, III ва IV хавф)
- Семптоматик артериал гипертензия
- ЮИК. Стабил стенокардия III-IV ФС.
- ЮИК. Ностабил стенокардия
- ЮИК. Миокард инфаркти
- Миокардит (ўртача ва оғир кечиши).

- Перикардит
- Юқумли эндокардит
- Артериал гипертензиянинг криз билан кечиши
- Туғма ва орттирилган юрак нуқсонлари
- Кардиомиопатиялар
- IIБ-IIIДаражали сурункали юрак етишмовчилиги.

4. МЕЪДА-ИЧАК ЙЎЛЛАРИ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Гастрезофагиал рефлюкс касаллиги (I ва II даражали)
- Сурункали гастрит, дуоденит (енгил кечиши)
- Ошқозон ва 12 бармоқ ичак яра касаллиги (асоратланмаган ва енгил кечиши)
- Сурункали энтерит, колит (енгил кечиши)
- Ўт пуфаги ва ўт йўлларининг дискинезиаси
- Сурункали тошсиз холецистит (енгил кечиши)
- Сурункали нофаол гепатит (ноинфекцион этиологияли)
- Постхолецистэктомик синдром
- Ичакнинг таъсирланиш синдроми

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Гастрезофагиал рефлюкс касаллиги (III ва IV даражали)
- Ўткир гастрит
- Сурункали гастрит (ўртача ва оғир кечиши)
- Ошқозон ва 12 бармоқ ичак яра касаллиги (асоратланган, ўртача ва оғир кечиши)
- Ўткир ва сурункали холецистит (ўртача ва оғир кечиши)
- Гепатобилиар йўлининг функционал бузилишлари (ўртача ва оғир кечиши)
- Сурункали энтеритлар, колитлар (қўзиш даври, оғир кечиши)
- Целиакия
- Вильсон-Коновалов касаллиги
- Жигар циррози
- Носпецифик ярали колит
- Крон касаллиги

5. БЎҒИМ ВА БИРИКТИРУВЧИ ТЎҚИМА КАСАЛЛИКЛАРИ:

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- остеоартрит

- остеохондроз
- остеопороз
- юрак нуқсонисиз сурункали ревматик касаллиги

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Ўткир ревматик иситма
- Юрак нуқсонли сурункали ревматик касаллиги
- Рематоид артрит
- Анкилозли спондилит
- Реактив артрит (Рейтер касаллиги)
- Псориатик артрит
- Тизимли қизил югуруги
- Тизимли склеродерма
- Дерматомиозит
- Бошқа бириктирувчи тўқима касалликлари
- Тизимли васкулитлар
- Подагра

6. БУЙРАК ВА СИЙДИК ЙЎЛЛАРИ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Ўткир пиелонефрит (асоратланмаган)
- Уретрит
- Цистит
- Баланит, баланопостит, фимоз
- Ўткир простатит
- Орхоэпидидимитлар (носпецифик)
- Энурез (енгил шакли)
- Сийдик кислотаси диатези

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Буйрак жомчалари ва сийдик йўлларида туғма нуқсонлар (сони, жойлашиши, ҳажми ва тузилиши)
- Ўткир пиелонефрит (асоратланган)
- Сурункали пиелонефрит
- Сурункали цистит, сурункали простатит
- Ўткир ва сурункали гломерулонефрит

- Буйрак амилоидози
- Ирсий нефропатия
- Буйрак-тош касаллиги
- Сурункали буйрак касаллиги
- Буйрак карбункули ва абсеси, паранефрит
- Сийдикни ушлаб тура олмаслик– энурез (оғир шакли)
- Сурункали простатит
- Гидронефроз
- Варикоцеле, мойк ва уруғ тизимчасиистиксосу
- Крипторхизм
- Эркакларда бепуштлик, эректил дисфункция, эрта эякуляция
- Пейрони касаллиги
- Простата беги яхши сифатли гиперплазияси ва простата саратони
- Буйраклар, сийдик пуфаги, мойк, жинсий олат ўсмалари

7. ҚОН ХОСИЛ ҚИЛУВЧИ ТИЗИМКАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Анемия (I ва II даражалитемир танқислиги, В₁₂, I-даражали фолий-етишмаслиги анемияси)
- Лейкемоид реакциялар

2. Шошинч ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан мутахассисларга мурожаат қилиш ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, эрта диагностика ва биринчи тиббий ёрдам кўрсатган беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Анемия (темир танқислиги, В₁₂, фолий-етишмовчилиги - ўртача даражадан оғиргача)
- Гемолитик анемия
- Апластик анемия
- Гемофилия
- Тромбоцитопатиялар ва тромбоцитопениялар
- Геморрагик васкулит
- Ўткир ва сурункали лейкозлар
- Миелом касаллиги
- Лимфогрануломатоз
- Нур касаллиги
- ДВС –синдром

8. ЭНДОКРИН ТИЗИМИ ВА МОДДАЛАР АЛМАШИНУВИНИНГ БУЗИЛИШИ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, шифохонагача даволаниш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Эндемик бўқоқ
- Экзоген конституциявий семириш
- Қандли диабет, 2-тури (асоратланмаган)
- Гипотирозидизм

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор мутахассисларга ва / ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Қандли диабет 1-тури
- Қандли диабетнинг 2-тури (оғир, асоратланган кечиши)
- Диффуз токсик бўқоқ
- Тирозидитлар
- Акромегалия, гигантизм
- Гипофизар нанизм
- Гипогонадизм
- Иценго-Кушинг касаллиги ва синдроми
- Қандсиз диабет
- Альдостерома
- Феохромоцитома
- Буйрак усти беши етишмовчилиги
- Қалқонсимон без ўсмалари

9. АСАБ ТИЗИМИ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Мигрен, кучли бош оғриғи
- Неврит ва невралгия
- Умуртқа поғонасидаги оғриқ синдроми (рефлекс, радикуляр)
- Вегето-қон томир дистонияси

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан ташхис қўйиш ва стационар шароитда даволаниш, тор доирадаги мутахассисларга ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида мурожаат қилиш, беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Ўткир полинейропатиялар
- Мия қон айланишининг ўткир ва сурункали касалликлари
- Паркинсон касаллиги

- Менингит, энцефалит, миелит, полимиелит
- Тарқоқ склероз
- Амиотрофик латерал склероз, сирингомиелия
- Болаларда церебрал фалажлик
- Ирсий касалликлар
- Эпилепсия
- Вестибуляр синдромлар (Менер синдроми, вестибуляр нейромалар ва бошқалар).
- Бош ва орқа мия ўсмалари
- Генетик касалликлари

10. РУҲИЙ БУЗИЛИШ ВА КАСАЛЛИКЛАР

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Неврозлар, энгил невротик касалликлар
- Ўткир алкоғолли мастлик, энгил ва ўртача оғир кечиши
- Энгил даражадаги депрессив ўзгаришлар
- Психосоматик касалликлар
- Болалар неврози

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан мутахассисларга мурожаат қилиш ва ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, олдиндан диагностика ва биринчи тиббий ёрдам кўрсатган беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Реактив психозлар
- Психопатия ва бошқа шахсий касалликлар
- Шизофрения
- Ақлий заифлик
- Эпилепсия
- Психоактив моддаларни истеъмол қилиш натижасида ақлий ва хулқ-атвор бузилиши
- Жинсий ва жинсни аниқлаш бузилишлари
- Болалик ва ўсмирликдаги психологик ривожланишнинг бузилиши
- Болалик ва ўсмирликдаги хулқ-атвор ва ҳиссий касалликлар
- Ўртача ва оғир депрессив касаллик
- Соматоформ бузилиши

11. ЮҚУМЛИКАСАЛЛИКЛАР

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, биринчи ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- ОРВИ, грипп
- Вирусли гепатит А

- Эпидемик паротит (енгил кечиши)
- Кўк йўтал
- Қизамиқ, қизилча (енгил кечиши)
- Скарлатина (енгил кечиши)
- Гельминтозлар

Изоҳ: агар даволаниш пайтида ҳеч қандай самара кузатилмаса ёки беморнинг аҳволи обирлашса, касалхонага ётқизиш ва мутахассиснинг маслаҳати зарур.

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдам талаб қиладиган касалликларнинг диагностикасини амалга ошириш ва тор мутахассисларга ва ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, олдиндан ташхис қўйиш ва биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, беморни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Ҳаво-томчи инфекциялар (ОРВИ ва грипп - оғир кечиши, дифтерия, қизамиқ - оғир кечиши, қизилча - оғир кечиши, эпидемик паротит - оғир кечиши, қизилча - оғир кечиши, менингит, инфекцияцион моноклём).
- Ичак инфекциялари ва инвазиялари (ич қотиши, паратифоид иситма, салмонеллём, дизентерия, ботулизм, вабо, полимиелит, токсоплазмоз, эхинококкоз, лямблиоз, амибиём, гельминтозлар)
- Б, С, Д вирусли гепатитлари
- Трансмиссив инфекциялар (безгак ва арбовирус инфекциялари)
- Зооноз инфекциялари (бруцеллём, кутуриш, куйдирги, вабо).
- Тери инфекциялари (қизилўнғач, қоқшол)
- ОИВ инфекцияси
- Юқумли касалликлардаги фавқулотда вазиятлар (гиповолемик шок, ИТШ, анафилактик шок, мия шиши, ОПЭ, Уотерхауз-Фридерексен синдроми)
- Вирусли инфекция (цитомегаловирус инфекцияси, герпес вирусли инфекцияси), сувчечак (оғир кечиши).

12. ТЕРИ-ТАНОСИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, биринчи ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Себорея
- Сўгал, липомалар
- Одатий хуснбузарлар
- Ўчоқли алопеция
- Педикулём
- Қичима
- Сурункали эшакеми
- Контактли дерматит
- Рангдор темиртки

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдам талаб қиладиган касалликларнинг диагностикасини амалга ошириш ва тор мутахассисларга ва ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, олдиндан ташхис қўйиш ва биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, беморни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Аллергодерматит
- Токсикодерма
- Пиодермия, псевдофурункулос
- Нейродерматит
- Дерматофитоз
- Экзема
- Псориаз
- Қизил текис темиртки
- Герпес
- Мохов
- Пуфаклар
- Пигментли тери ҳосилалари
- Фотодерматоз ва қизил югурук
- Тери лейшманиози
- Зардоб касаллиги
- Ангиома, тери саратони
- Жинсий йўл орқали юқувчи инфекциялар (гонорея, сифилис, трихомониоз, кандидоз, хламидиоз, герпес, ОИТС)
- Витилиго

13. ТУБЕРКУЛЁЗ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, биринчи ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Туберкулез касаллигини эрта ташхислаш
- Туберкулезнинг фаол бўлмаган даври

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва олдиндан мутахассисларга мурожаат қилиш ва ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида юбориш, олдиндан диагностика ва биринчи тиббий ёрдам кўрсатган беморларни қуйидаги касалликлар бўйича кузатиш:

- Бирламчи туберкулез
- Ўчоқли ва яллиғланган ўпка туберкулези
- Ўпка туберкулёмаси
- Тарқоқ туберкулез
- Ўпка туберкулезининг деструктив шакллари
- Плеврит
- Ўпкадан ташқари аъзолар туберкулези

14. БОЛАЛАР КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Физиологик сариқлик
- Эрта туғилиш 1 даражаси
- Атопик дерматит
- Протеин-энергетикетишмаслиги
- Рахит
- Алиментар диарея
- Энурез
- Ўткир бронхит
- Сурункали бронхит (енгил кечиши)
- Бронхиал астма (енгил кечиши)
- Гастрит
- Ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яраси (асоратланмаган)
- Ўт йўллари дискинезияси
- Сурункали нофаол гепатит
- Сийдик йўллари инфекциялари
- Камқонлик (1-2 даража)
- Гиповитаминоз
- ОРИ (асоратланмаган)

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатган беморларни кейинги тиббий кўриқдан ўтказиш;

- Туғруқ асфикси ва туғилиш травмаси
- Эрта туғилиш 2 ва 3 даража
- Янги туғилган чақалоқнинг гемолитик касаллиги
- Бачадон ичи инфекциялари
- Гипоксик-ишемик энцефалопатия
- Бирламчи ва иккиламчи пиелонефрит
- Зотилжам
- Обструктив бронхит, бронхиолит
- Бронхиал астма (ўртача ва оғир)
- Миокардит
- Юракнинг ревматик касаллиги
- Туғма ва орттирилган юрак нуқсонлари
- Ички аъзоларнинг туғма аномалиялари
- Сепсис
- Балоғатга этмаган болаларнинг сурункали артрити
- Ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яра касаллиги (асоратланган)
- Сурункали фаол гепатит

- Жигар цирози
- Гломерулонефрит
- Тизимли касалликлар
- Дисметаболик нефропатия
- 3-даражали камқонлик

15. АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Физиологик ҳомиладорлик
- Ҳомиладор аёлларни энгил турдаги қусиши
- Ҳомиладорликдаги гестацион гипертензиянинг энгил тури
- Тугрукдан кейинги даврдаги физиологик даволанишни бошқариш
- Лактостаз, гипогаляктия
- Ҳомиладорликда 1-2 даражали анемия
- Ҳайз олди синдроми
- Климактерик синдром
- Ташқи жинсий аъзоларнинг ўткир ва сурункали яллигланиш касалликлари
- Ҳайз кўриш циклининг бузилиши
- Контрацепция усуллари

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўрикдан ўтказиш:

- Асоратланган ҳомиладорлик: кўп ҳомилалик, кўп сувлик, кам сувлик, бачадонда чандиклар, резус иммунизацияли ҳомиладорлик.
- Вояга этмаган болаларда қон кетиш
- Вагинал қон кетиш
- Соматик касалликлар билан ҳомиладорлик
- Ҳомиладорликда анемиянинг оғир шакли
- Ҳомиладор аёлларнинг ўртача ва оғир турдаги қусиши
- Гипертензив касалликлар: сурункали артериал гипертензия, оғир ҳомиладорлик гипертензияси, преэклампсия ва эклампсия.
- Ҳомиладорликни кўтара олмаслик. Ҳомилани тушиш хавфи
- Аборт ва уларнинг асоратлари
- Эрта туғилиш
- Бачадондан ташқари ҳомиладорлик
- Бепуштлиқ
- Эндометриоз ва миома
- Бачадон ва қин деворларитушиши
- Аёл жинсий аъзоларининг неоплазмалари
- Бачадон бўйни ва бачадон патологияси

16. ХИРУРГИК КАСАЛЛИКЛАР

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Юзаки кесилган ва кўкарган яралар
- Фурункуллар, гидраденит, лимфаденит (юз ва бўйин сохаларидаги жойлашган яралардан ташқари)
- Ётоқ яралари
- Трофик яралар
- Тирноқларнинг ичга ботиб ўсиши
- Ануснинг ўткир ёрилиши
- Асоратланмаган ташқи геморрой
- Юмшоқ тўқималарнинг яхши сифатли ўсмалари (липома, атерома, сўгаллар ва бошқалар).

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга муурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўриқдан ўтказиш:

- Чуқур кесилган ва кўкарган яралар
- Панариций, паронихия
- Фурункулоз, флегмона
- Асоратланган мастит
- Хўпозлар (тери ости ва ички аъзолар)
- Остеомиелит
- Парапроктит, тўғри ичакнинг тушиши
- Қоринбўшлиғиаъзоларининг ўткир касалликлари (аппендитсит, панкреатит, калкулозлихолетситивабошқалар).
- Кўкракбўшлиғиаъзоларининг ўткир касалликлари (очик, ёпик, клапанли пневмоторакс ва бошқалар).
- Чурра
- Тромбофлебит, варикоз касаллиги
- Рейно касаллиги
- Облетерловчи атеросклероз ва эндартериит
- Аорта аневризмаси
- Кўкс оралиғи аъзолари касалликлари (кўкс аъзолари жароҳатлари, медиастенит, юрак нуқсонлари ва бошқалар).
- Қизилўнгач касалликлари
- Қалқонсимон без касалликлари
- Оёқлар гангренаси (атеросклероз эндоартерит ва қандли диабет фонида оёқларнинг критик ишемияси)

17. ТАЯНЧ ҲАРАКАТ АЪЗОЛАРИ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Ясси оёқлик
- Таянч фаолиятини бузилиши
- Тендосиновит, миозит
- Лангет ва шиналар қўйиш ва ечиш (оёқ-қўлларни иммобилизация қилиш)
- Синишлар
- Жароҳатлар ва чўзилишлар
- Тери ва тери ости тўқималарига зарарланишидаги яралар
- Жароҳатларнинг олдини олиш

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўрикдан ўтказиш:

- Таянч-ҳаракат тизимининг туғма нуқсонлари
- Маймоқ оёқ
- Бурсит, синовит
- Чаноқ-сон бўғими дисплазияси
- Сколиотик касаллик
- Остеомиелит
- Анкилоз ва контрактура
- Суяк ва юмшоқ тўқималар ўсмалари

18. ҚУЛОҚ, ТОМОҚ ВА БУРУН КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- ЛОР аъзоларининг шикастланиши, куйиши ва музлаши
- Бурун, кулоқ ва халқумдаёт жисм
- ЛОР аъзоларининг сарамаси
- Олтингугурт тикини
- Бош айланиши, кулоқдаги шовқин
- Эшитиш қобилиятини йўқотиш ва карлик
- Кулоқ фурункули (асоратсиз)
- Ташқи отит
- Ўткир ва сурункали ўрта отит
- Бурун фурункули (асоратсиз)
- Ринит ва бурун бўшлиқлари яллиғланишининг ўткир ва сурункали шакллари
- Аллергик ринит
- Ўткир ва сурункали фарингит
- Сурункали тонзиллитнинг оддий шакли ва 1-даражали аллергия шакли

- Ангина
- Ўткир ва сурункали ларингит
- Кулоқ супрасини хондроперихондрити
- Ташқи эшитиш каналининг экземаси
- Отомикоз

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўрикдан ўтказиш:

- Бурун, кулоқ аномалиялари
- Ташқи буруннинг деформацияси
- Сурункали ринит (гипертрофик шакли)
- Синуситлар (асоратланган)
- Бурун йўлининг қийшиқлиги
- Ўткир ва сурункали ўрта отит (асоратланган)
- Менъер касаллиги
- Эшитув нервининг ўткир неврити
- Кондуктив ва аралаш карлик
- II-III даражали аденоид вегетацияси
- Нафас етишмовчилиги
- Сурункали тонзиллит (I-II даражали токсик-аллергик шакли)
- Парафарянгиал, паратосиллар, ютқин хўппозлар
- Юқори нафас йўллариининг инфекцион грануломалари (склерома)
- Ўткир эпиглотит
- Ютқиннинг сурункали стенози
- ЛОР аъзоларининг ўсимталари
- Яхши сифатли пароксизмал позициян бош айлашиши

19. КЎЗ КАСАЛЛИКЛАРИ

1. Қуйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Ўткир ва сурункали конъюнктивит
- Ўткир ва сурункали блефарит (енгил кечиши)
- Ячмен
- Дакриоаденит

2. Шошилиш ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўрикдан ўтказиш:

- Птерегиум
- Эктропион, энтропион, птоз

- Қовоқ абсцесси ва флегмонаси
- Халязион
- Блефарит (оғир кечиши)
- Дакриоцистит
- Филадельфия
- Склерит
- Кератит
- Увеит
- Рефрактив аномалиялар (близорукость, дальнозоркость, астигматизм, амблиопия)
- Катаракта
- Глаукома
- Гемофтальм
- Кўз тўр пардаси касалликлари (кўчиши, ЦВС тромбози, ЦАС окклюзияси, диабетик ретинопатия, ёшга боғлиқ бўлган макула дегенерацияси)
- Кўрув нерви касалликлари (неврит, димланиш, атрофия)
- Кўзнинг шикастланиши (жароҳатлар ва куйишлар)
- Кўз олмаси ўсмалари

20. СТОМАТОЛОГИК КАСАЛЛИКЛАР

1. Куйидаги касалликларнинг олдини олиш, эрта ташхис қўйиш, дастлабки тиббий ёрдам кўрсатиш, рационал даволаш, реабилитация ва диспансер кузатувини амалга ошириш:

- Стomatит
- Глоссит
- Гингивит

2. Шошинч ёки ихтисослаштирилган тиббий ёрдамни талаб қиладиган касалликларни ташхислаш ва ўз вақтида мутахассисларга мурожаат қилиш ва/ёки стационар шароитда даволаниш учун ўз вақтида касалхонага биринчи тиббий ёрдам кўрсатилган беморларни кейинги тиббий кўрикдан ўтказиш:

- Патологик прикус
- Кариес
- Парадантиоз
- Юз-жағ соҳасидаги ўсмалар ва ўсмасимон хосилалар
- Юз-жағ соҳасининг туғма нуқсонлари
- Юз-жағ соҳаси яллиғланиш касалликлари (абсцесс ва флегмона)

5. УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГЭГА БЎЛИШИ ШАРТ АМАЛИЙ КЎНИКМАЛАР

Умумий амалиёт шифокори ва педагог куйидаги амалий кўникмаларга эга бўлиши керак:

- Беморнинг касаллиги хақидаги маълумотларни мохирона йиғиш ва беморни кўздан кечириш;
- Беморнинг ички аъзоларипальпацияси, перкуссияси ва аускультацияси;

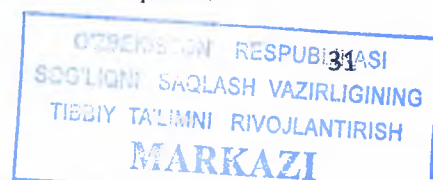
- Артериал қон босимини ўлчаш;
- Барча инъекция турларини;
- Оёқ-қўлнинг вена қон томирларига перифериккатетерни қўя олиш;
- Электрокардиографияни ўтказиш ва маъносини ўқий олиш;
- Қон ва сийдик умумий тахлили;
- Қон гуруҳини, унинг резус-факторини, қон оқиши ва ивиш вақтини аниқлаш;
- Кислород билан даволаш;
- Юрак-ўпка реанимацияси (сунъий нафас олиш ва юракнинг билвосита массажи, асфикциянинг олдини олиш);
- Бурунни олд тампонидаси;
- Қон кетишини тўхтатиш учун бинтларни қўллаш;
- Яралар ва куйишларни боғлаш, тери чокларини қўйиш ва олиб ташлаш;
- Ташқи эшитиш канали, бурун, конъюнктива, юқори нафас йўлларида (Геймлих қабули) ёт жисмларни олиб ташлаш;
- Шикастланишда вақтинча иммобилизация қилиш;
- Қовуқни эластик катетер ёрдамида катетеризация қилиш;
- Простата безининг бармоқ билан ректал текшириш;
- Вакцина ва зардобларюбориш;
- Ошқозонни ювиш, тозаловчи хўкна;
- Травмаларда махаллий анестезия қилиш;
- Сينيшларда транспортировка қоидалари;
- Психомотор қўзғалишларда фиксациялаш;
- Кўз қовоқларини оддий буриш;
- Фавкулудда вазиятларда туғрукни қабул қилиш;
- Фавкулудда вазиятларда жароҳатланганларни саралаш ва биринчи ёрдам кўрсатиш қоидалари;
- Пикфлоуметрия;
- Ингалятор ва спинхалердан фойдаланишни ўргатиш;
- Сийдикдаги ўт пигментларини аниқлаш;
- Тозалаш (даволаш) хўкналарини ўтказиш;
- Диетани буюриш, овқатланиш эҳтиёжлари, диетани баҳолаш;
- Овқатланиш ва вазни назорат қилиш;
- Сийдикдаги оксил миқдорини аниқлаш;
- Простата безининг бармоқ билан текшириш;
- Қовуқни эластик катетер ёрдамида катетеризация қилиш;
- Дренаж ва сийдик йўллари катетерини парваришлаш;
- Қалқонсимон безни палпация қилиш;
- Антропометрия, тана вазни индексини аниқлаш, абдоминалиндекс;
- Қонда, сийдикда қанд миқдори ва сийдикда таркибидаги ацетонни аниқлаш;
- Қандли диабетга қарши диетани буюриш;
- Семиришда диета буюриш;
- Неврологик ҳолатни ўрганиш;
- Рухий ҳолатни баҳолаш;
- Нажасни умумий тахлили ва нажасда паразитлар борлигини тахлил қилиш;

- Томоқ ва бурундан суртма олиш;
- Қалин томчи учун қон текшируви;
- Фавқулодда вазият ҳақида хабарномани тўлдириш;
- Иммунопрофилактика;
- Ўткир ичак инфекциясини аниқлаш, шошилиш билдиришномани тўлдириш, карантин ўрнатиш;
- Мулоқотдаги шахсларни назорат қилиш;
- Эпидемияга қарши ҳимоя, шахсий хавфсизлик ва бошқаларнинг хавфсизлиги усулларига ўргатиш;
- Микроскоп остида текшириш учун теридан материал олиш;
- Бит ва кўтирларнинг кўзгатувчисини аниқлаш;
- Тери элементларини Вуд лампаси ёрдамида текшириш;
- Балгам бактериоскопияси;
- Туберкулин тестлари;
- Вакцинация и ревакцинация
- Янги туғилган чақалоқларнинг рефлексларини ва жисмоний ривожланишини баҳолаш;
- Кўкракда эмизишни тўғри ушлаб туришни ўрганиш;
- Озиқлантиришнинг барча турлари;
- Турли ёшдаги болаларнинг рационал овқатланиши;
- Турли хил касалликларга чалинган болалар учун овқатланиш;
- Чақалоқларни бўйи, вазни, фонтанел ҳолатини баҳолаш;
- Жисмоний ва психомотор ривожланишни мониторинг қилиш;
- Ўз вақтида иммунопрофилактика;
- Эмлашдан кейинги реакцияларнинг олдини олиш;
- Орал регидратация;
- Ҳомиладорлик тести;
- Ҳомиладорлик ёшини белгилаш;
- Ҳомиланинг муддатини ва вазнини ҳисоблаш;
- Стетоскоп ёрдамида ҳомила юрак уришини эшитиш;
- Папаниколау бўйича цитологияга суртма олиш;
- Ҳомиланинг муддатини ва вазнини ҳисоблаш;
- Она ва ҳомила учун хавф даражасини баҳолаш;
- Кўзгуда гинекологик текширув;
- Бимануал текширув (бачадон ва унинг ортиқчалари);
- Ташқи акушерлик текшируви;
- Бачадон ичи спиралини қўйиш;
- Бачадон ичи спиралини олиб ташлаш;
- Вагинал суртма тозалигини аниқлаш;
- Контрацептив воситаларни индивидуал танлаш;
- Асептика ва антисептика;
- Қўлга ишлов бериш;
- Яралар, куйган жойлар ва ётоқ яраларига ишлов бериш ва боғлам қўйиш;
- Чокларни қўйиш ва олиш;

- Тери ости абсцесси ва фрункулини очиш (юз ва бўйин соҳасидаги бундан мустасно);
- Ичкарига усган тирноқни олиб ташлаш;
- Қоқшолга қарши зардоб юбориш;
- Ректал текширув;
- Юмшоқ тўқималардан кичик хажмдаги хосилаларни олиб ташлаш;
- Блэкмор зондини ўрнатиш;
- Ошқозонни зондлаш ва ювиш;
- Бегона жисмларни олиб ташлаш;
- Ташқи қон кетишни вақтинча ва доимий тўхтатиш;
- Лат ейиш ва шикастланишларда анестезия;
- Отоскопия;
- Риноскопия (олд ва орқа);
- Стомафарингоскопия;
- Билвосита ларингоскопия;
- Эшитиш (акуметрия), вестибуляр аппаратларни текшириш;
- Бурун ва томоқдан суртма олиш;
- Олтингугурт тиқинини олиб ташлаш;
- Ташқи кулоқни ювиш;
- Бодомсимон безларни ювиш;
- Бурун бўшлиғи ва синусларни чайиш;
- Дори воситаларини кулоқ, бурун, томоққа томизиш ва инсуфляция қилиш;
- Олд бурун тампонадаси ва кулоқ тампонадаси;
- Ташқи эшитиш каналидан, бурун, фаренксдан бегона жисмни олиб ташлаш;
- Оғиз бўшлиғини текшириш;
- Оғиз бўшлиғини даволаш;
- Бандажни қўллаш;
- Терини кўз ковоқлари, конъюнктива ташқи кўздан кечириш;
- Кўз ковоқларининг ҳаракатчанлигини баҳолаш;
- Кўзни ён томонда текшириш;
- Кўз ковоқларини оддий буриш;
- Тўғридан-тўғри офтальмоскопия;
- Кўриш қобилиятини аниқлаш;
- Ранг ажратишни аниқлаш;
- Кўз ичи босимини пайпаслаш;
- Кўз томчилари, кўзларга малҳам қўйиш;
- Кўриш майдонини аниқлаш;
- Кўзойнакнинг субъектив танлови;
- Моно ва бинокулярбоглам қўйиш;
- Лаборатория ва инструментал текширув маълумотларини шарҳлаш;
- Функционал диагностика тестларини шарҳлаш;

Ўқув жараёнини ташкил этиш:

- Фан материални ўқув фанининг материалига дидактик ишлов бериш;

- Асосий дидактик birlikларни ажратиш (тушунчалар, кўникмалар, эътиқодлар) ва уларни шакллантириш усуллари ишлаб чиқиш;
- Техник ўқув қўлланмаларидан фойдаланиш;
- Талабаларда ҳар томонлама дунёқарашни шакллантириш;
- Билим манбалари билан ишлаш;
- Минималлаштирилган (кенгайтирилган) режани тузиш;
- Коспект тайёрлаш;
- Реферат тайёрлаш;
- Библиография тузиш ва каталоглардан фойдаланиш;
- Талабаларни билим фаолияти учун сафарбар қилиш;
- Барча ўқувчиларни индивидуал қобилиятларига қараб ўқув фаолиятига жалб қилиш;
- Талабаларнинг индивидуал хусусиятлари ва қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда вазифаларни тақсимлаш;
- Педагогик жиҳатдан соғлом муносабатларни ўрнатиш;
- Жамоавий муносабатларни тартибга солиш;
- Гуруҳдаги ижобий ва салбий ижтимоий ва психологик ҳодисаларни аниқлаш;
- Ўқув қўлланмаларидан оқилона фойдаланиш;
- Тадбирларни режалаштириш;
- Ўқув фаолиятини таҳлил қилиш;
- Ўқув ва ўқув материалларини тайёрлаш;
- Дарслар тузилишини яратиш;
- Ўқув ва тарбиявий ишларнинг моддий базасини лойиҳалаш;
- Маданий тадбирларни ташкил этиш ва ўтказиш;
- Декларация қилиш;
- Мунозара ўтказиш;
- Эътиборни бошқариш;
- Тўғри нутқ;
- Ҳужжатларни тўғри расмийлаштириш;
- Жараёни танқидий баҳолаш.

6. УМУМИЙ АМАЛИЁТ ШИФОКОРИ ВА ПЕДАГОГНИНГ МУНОСАБАТЛАРИГА КЎЙИЛГАН ТАЛАБЛАР

Беморларга нисбатан Умумий амалиёт шифокори ва педагогтомонидан кўрсатиладиган муносабат

- Шифокор деонтологияси;
- Шифокорларини сақлашга риоя қилиш;
- Беморга ва унинг оила аъзоларигасоғлом турмуш тарзини ўзгартириш бўйича маслаҳатлар бериш;
- Сурункали беморларнинг динамик мониторинги;
- Беморлар ва ижтимоий заиф гуруҳларга ғамхўрлик қилиш мониторинги;
- Рационал тиббий аралашув;
- Эрта ташхис қўйиш ва хавф омилларини аниқлаш;
- Шифохонагача бўлган босқичда диагностика;

- Ходимлар билан коллегиял муносабатларни ўрнатиш
- Жамоавий ишлаш;
- Меҳнатни ташкиллаштириш;
- Бошқа муассаса ходимлари билан ҳамкорлик қилиш;
- Маслаҳатчиларни жалб қилиш;

Шифокор малакасини ошириш

- Диагностика ва даволашнинг замонавий усулларини ўзлаштириш;
- Малакали хужжатларни юритиш ва ҳисоботлар тайёрлаш;
- Узлуксиз касбий таълим олиш;
- Компютер ва ахборот технологиялари билан ишлаш, чет тилларини ўрганиш;
- ҚВП/ҚОП ва ОП ларда ишларни ташкил қилиш.

7. УЗЛУКСИЗ КАСБИЙ ТАЪЛИМ ВА Умумий амалиёт шифокори ва педагогНИНГ АТТЕСТАЦИЯСИ

Умумий амалиёт шифокори мутахассиси доимий равишда ўз-ўзини ўқитиш орқали касбий билим ва кўникмаларини доимий равишда ошириб бориши керак. Умумий амалиёт шифокорлари олий тиббий ўқув юртларида, малака ошириш институтларида сертификатлар ва / ёки гувоҳномалар олиш билан ойлик цикл шаклида ўқитишлари мумкин.

Умумий амалиёт шифокори туман, вилоят ва республика миқёсида соғлиқни сақлаш бўлимлари ёки халқаро ташкилотлар томонидан ташкиллаштирилган қисқа муддатли ўқув курслари ва семинарларда қатнашиши керак, шундан сўнг у сертификат, шаходатнома ва гувоҳномалар олади.

Ҳар бир умумий амалиёт шифокори тиббий ёрдам сифатини яхшилаш учун ҳар йили текширув ўтказади. Тиббиёт бўлими учун энг муҳим муаммо ҳақида у лойиҳа тайёрлайди, натижалари тиббий кенгашда муҳокама қилинади.

Ҳар бир умумий амалиёт шифокоридан аҳоли саломатлигини сақлаш ва беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича қилинган ишлар тўғрисида йиллик ҳисобот тақдим этиш талаб этилади.

Ҳар 5 йилда умумий амалиёт шифокоридан унинг малакасини тасдиқлаш учун профессионал сертификатлаш имтиҳонини топшириш талаб этилади.

Малака тавсифномаси тузилишида қуйидаги хужжатлар билан ишланган:

1. Ўтган йилларнинг малака хусусиятлари.
2. Халқаро Х касалликларнинг таснифлаш маълумотлари.
3. Ўзбекистон, Россия ва бошқа мамлакатларнинг Умумий амалиёт шифокори ва педагог соҳасидаги олимларнинг фаолияти.
4. ЖССТ / ЮНИСЕФ материаллари.
5. Бир қатор Интернет сайтларининг материаллари.